

Scenariusz nr 9 dotyczący projektu *Metody i sposoby przeciwdziałania mowie nienawiści i fake news – szkolenie dla przedstawicieli i pracowników sektora edukacji nieformalnej.*

 Temat: Spalony dom- jak mowa nienawiści przyczynia się do tragedii.

Czas trwania: 60 minut

Cel ogólny: Przekazanie młodzieży czym jest mowa nienawiści i jakie zagrożenia wynikają z jej stosowania.

Cele szczegółowe:

Poznanie żywego przykładu ofiary mowy nienawiści.

Wzbudzenie poczucia empatii.

Liczba uczestników: zajęcia dedykowane dla 20 uczniów wyższych klas szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych.

Metody: przygotowanie wywiadu, spotkanie z gościem (osoba, która spotkała się ze stosowaniem mowy nienawiści), wywiad, refleksja

Materiały: kartki papieru (dla każdego po kilka sztuk), długopisy, kolorowe karteczki

Przebieg:

1.Wprowadzenie (15 min)

Zabawa sałatka owocowa: ustawiamy krzesła w kręgu, przodem do środka, ilość krzeseł jest o 1 mniejsza niż uczestników zabawy. 1 uczestnik staje w środku kręgu. Każdemu z uczestników przypisujemy imię - nazwę owocu (powinniśmy użyć co najmniej 3 nazw) typu jabłko, śliwka, gruszka, cytryna, melon itp. Osoba stojąca w środku podaje hasło, że chce zrobić sałatkę owocową z np. jabłek, śliwek i melona, lub innej dowolnej kombinacji owoców. Wtedy osoby, które miały przydzielone te nazwy owoców muszą szybko wstać i zamienić się miejscami pomiędzy sobą. Osoba stojąca w środku stara się zająć sobie któreś ze zwolnionych miejsc. Ten, kto tym razem zostaje pośrodku koła wymienia, z jakich owoców chciałby przygotować sałatkę. I cała sytuacja się powtarza. Osoba w środku może też krzyknąć „sałatka owocowa” i wtedy wszyscy obowiązkowo zamieniają się miejscami.

Odmiana zabawy: Sytuacja ta sama, ale osoba stojąca w środku koła wymienia jakąś cechę charakteru lub element wyglądu, stroju, który posiadają uczestnicy. Osoby, które to „coś” mają muszą się wymienić miejscem. Mogą to być hasła np. „wszyscy, którzy mają niebieskie oczy, wszyscy w spódnicach, wszyscy, którzy lubią spać” itp.

2. Zadania (35 min)

- Pytanie do uczestników, czy wiedzą czym jest mowa nienawiści i czy kiedyś byli świadkami jej użycia. Następnie prowadzący krótko usystematyzuje odpowiedzi uczniów. W przypadku kiedy młodzież nie będzie w stanie doprecyzować czym jest mowa nienawiści, przytocz definicję (Załącznik 1.). (ok. 10 minut)
- Prowadzący poinformuje uczestników o obecności gościa na zajęciach, który będzie odpowiadał na ich pytania. Zadaniem młodzieży będzie przygotowanie kilku pytań, które zadadzą w formie wywiadu (część z pytań będzie się powtarzać dlatego ważne jest aby uczniowie słuchali rozmowy i na bieżąco reagowali). (ok. 5 minut)
- Wywiad: Gość odpowiadać będzie na pytania uczniów. W związku z czym każdy po kolei zada przynajmniej jedno pytanie. Młodzież poproszona zostanie o robienie notatek z przebiegu rozmowy. (ok. 25 minut)

3. Podsumowanie (10 min)

Pytanie do uczniów jak zachowaliby się w takiej sytuacji? Czy mają pomysł jak można zapobiegać takim sytuacjom? Jak mogliby pomóc ofiarom mowy nienawiści. (ok. 10 minut)

Na zakończenie każdy uczestnik zajęć dostanie karteczkę, na której będzie miał za zadanie napisać i podarować „miłe słowo” dla osoby siedzącej obok niej (np. za co ją lubi, co ma w sobie dobrego, podziękowanie lub miłą sentencję)

Materiały dla prowadzącego:

Załącznik 1.

Czym jest mowa nienawiści?

Mowa nienawiści (ang. hate speech) jest zjawiskiem, które polega na używaniu języka w celu rozbudzenia, rozpowszechniania czy usprawiedliwiania nienawiści i dyskryminacji, jak również przemocy wobec konkretnych osób, grup osób, przedstawicieli mniejszości czy jakiegokolwiek innego podmiotu będącego „na celowniku” danej wypowiedzi. Akceptacja mowy nienawiści w wymiarze społecznym prowadzi do utrwalania się stereotypów, uprzedzeń i powodując mniejszą akceptację przedstawicieli grup ‘hejtowanych’ może także prowadzić do tzw. przestępstw z nienawiści (ang. hate crimes). Mowa nienawiści przyjmuje różne formy i dlatego istnieje trudność w jednoznacznym określeniu czym ona dokładnie jest. Mimo iż żadna z wielu powstałych dotychczas definicji tego zjawiska nie jest powszechnie akceptowana i używana, to dosyć często mowę nienawiści rozumie się zgodnie z definicją Rady Europy.

Definicja Rady Europy: Mowa nienawiści to „wypowiedzi, które szerzą, propagują i usprawiedliwiają nienawiść rasową, ksenofobię, antysemityzm oraz inne formy nietolerancji, podważające bezpieczeństwo demokratyczne, spójność kulturową i pluralizm”.